

Araştırma Makalesi

Kavram Öğretim Teknikleriyle İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması¹

An Action Research on Eliminating the Misconceptions of Primary School 1st Grade Students with Concept Teaching Techniques

Seyit TAŞKIRAN Bilim Uzmanı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü seyittaskiran58@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-3855-6296	Taner ÇİFÇİ Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü tanercifci@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-2057-7136
---	--

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
22.07.2023	09.12.2023

Öz

Bu araştırmanın amacı, kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan ilkököl 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi "Ülkemizde Hayat" ünitesi kavramlarına yönelik kavram öğretiminin, ilkököl 1. Sınıf öğrencilerinin algılarında meydana getirdiği değişimi incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Sivas ili Zara ilçesinde resmi bir ilkökölün 1. Sınıfında öğrenim gören 20 öğrenciden oluşmuştur. Bu öğrenciler, ölçüt örnekleme ve kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemleriyle seçilmişlerdir. Verilerin toplanmasında ön algı formu, son algı formu ve öğrenci görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma bulguları, "mahalle, köy, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram" kavramlarına yönelik olarak öğrencilerin tamamının; "turist, doğa, kültür, ilçe, il, tarih, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık" kavramlarına yönelik olarak öğrencilerin çok büyük çoğunluğunun; "devlet, ülke" kavramlarına yönelik olarak öğrencilerin büyük çoğunluğunun yapılan kavram öğretimine dayalı cevaplar verdiğini göstermiştir. Araştırmanın sonucunda, kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin, öğrencilerin kavramlara yönelik algılarında öğretime dayalı değişimler oluşturduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın önerileri arasında farklı veri toplama teknikleri kullanılarak benzer araştırmalar yapılabileceği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, ilkököl 1. Sınıf, kavram yanılgıları, kavram öğretimi, kavram öğretim teknikleri

Abstract

The aim of this research is to examine the change in the perceptions of primary school 1st grade students by concept teaching techniques for the concepts of the "Life in Our Country" unit in the primary school 1st grade Life

¹ Bu çalışma yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Taşkıran, S. & Çifçi, T., 2023, Kavram Öğretim Teknikleriyle İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 58(4), 3455-3477.

Sciences course. Action research which is one of the qualitative research methods was used in this study. The study group of the research consisted of 20 students that studied in the first grade of an official primary school in Zara district of Sivas province in the 2021-2022 academic year. These students were selected by criterion sampling and easily accessible sampling methods. Pre-perception form, post-perception form and student interview forms were used to collect data. Content analysis method was used for the analysis of the obtained data. Research findings have indicated that all of the students have given answers towards the concepts; “the neighborhood, the village, the War of Independence, the nation, capital, national day, national holiday, ceremony, celebration, national assembly, democracy, religion, a religious holiday”, vast majority of the students have given answers towards the concepts; “the tourists, nature, culture, district, county, date, republic, flag of independence”, a majority of the students have given answers towards the concepts of “state and country” based on concept teaching. As a result of the research, it was determined that concept teaching based on concept teaching techniques created teaching-based changes in students' perceptions of concepts. Among the recommendations of the research, it is stated that similar research can be conducted using different data collection techniques.

Key Words: *Life Science, primary school 1st grade, misconceptions, concept teaching, concept teaching techniques*

1. Giriş

İnsanlar, doğdukları andan itibaren doğal ve toplumsal bir ortamda yaşamlarını sürdürmektedirler. Yaşamları süresince de içinde buldukları doğal ve toplumsal ortamlara uyum sağlamaları gerekmektedir. Yaşadıkları ortama uyum sağlamaları için bireylerin kişisel ve sosyal bağlamda bazı özelliklere sahip olmaları gerekmektedir. Başka bir söyleyişle bireylerin, yaşama uyumlarını kolaylaştıracak becerilerle donatılmaları gerekmektedir (Gündoğan, 2020). İlkokula başlayan bir çocuk toplumsal uyum bağlamında toplumsallaşma sürecinin eşliğinde bulunmaktadır. İlkokul eğitimi, öğrencilerin kendileriyle, toplumla ve doğayla ilgili temel bilgileri edinmelerini, olumlu tutum, beceri ve değerleri özümsemelerini amaçlamaktadır (Bal, 2019). İlkokul eğitimi, eğitimde temel bir aşama olup sonraki öğretim hayatı için de ilk basamağı oluşturmaktadır.

İlkokulda bu temeli oluşturan derslerden biri de Hayat Bilgisi dersi. Hayat Bilgisi dersi, çocuğun öncelikle yakın çevresine sonrasında ise uzak çevresine yönelik farkındalığını artırarak uyumunu kolaylaştırma amacını taşıyan bir derstir (Gündoğan, 2020). Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin, okul öncesi deneyimlerini okulda öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirdikleri bir derstir (Bektaş, 2007). İlkokulun ilk üç sınıfında okutulan Hayat Bilgisi dersi, bireyin yaşamını temel alarak bireyin kendisini ve çevresini tanımasını sağlamaya yönelik olup yaratıcı düşünme, problem çözme gibi becerilerin temellerinin atıldığı bir derstir (Aladağ, 2016). Bu dersin içeriği, iyi insan ve iyi vatandaş yetiştirmek için sosyal bilimlerin ve doğa bilimlerinin konularının kaynaştırılıp bir bütünlük içerisinde meydana getirilmesiyle oluşmuştur (Sağlam, 2015). Hayat Bilgisi dersi sayesinde öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkların kazandırılması hedeflenmektedir (Erdem, 2014). Bu bağlamda Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018: 8) temel amacı; yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlığını ve güvenliğini önemseyen, yaşadığı toplumun değerlerini özümsemiş, çevreye duyarlı, üreten ve yurtsever bireyler yetiştirmektir.

Çocukların okula başlamalarıyla birlikte yeni bir çevreyle karşılaştıkları, okul ortamında kavram gelişimine daha fazla ağırlık verildiği ve tüm bu süreçlerin daha hızlı ilerlediği söylenebilir (Hayran, 2010). Kavramlar okul döneminde gerçek anlamda yapılandırılmaya başlanmaktadır. Okullarda kavram öğretimi planlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir (Ülgen, 2004). Kavram öğretimi gerçekleştirilmek için okullarda birçok farklı strateji, yöntem ve teknik kullanılmaktadır (Tokcan, 2015).

Kavramlar, belirli bir konuda birçok bilgiyi düzenleyip birleştirmekle düşünmeye ve anlamaya yardımcı olur. Derslerde kavramların öğretimi gerçekleşmiyorsa orada tam anlamıyla bir öğretimden bahsedilemez. Bu nedenle derslerin öğretim süreçlerinde kavram öğretimi yüksek bir öneme sahiptir (MEB, 2005). Kavram öğretimi; çocukların gelişim dönemleri, bilgileri, becerileri, duyguları ve deneyimlerinin yanında öğretim süreçlerinde kullanılan yöntem-teknikler, materyaller ve oluşturulan öğrenme ortamları gibi birçok etkenin tesiriyle gerçekleşmektedir (Tahiroğlu ve Esener, 2021).

İlkokul çağındaki çocuklara birey, toplum ve doğa konularında gerekli bilgi, beceri ve değerler kazandırmayı amaçlayan Hayat Bilgisi dersinde çocuğun sosyal ve fiziksel çevresini tanıması için kavramlara ilişkin öğrenme yaşantılarına sahip olması gerekir (Girmen, 2017). Çocuk, kavram öğrenimine ailede başlayıp okulda da düzenli bir öğrenim ortamında devam etmektedir. Öğrenciler,

eğitim yaşantıları boyunca basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru ilerleyen süreç içinde birçok kavram öğrenmektedirler (Bilgin, 2018; Kurt, 2018). Franklin'e (2006; Akt.: Dündar, 2007) göre öğrenciler kavramları gözlem, deneyim ve öğrenme süreçleri ile elde ederler. Bireyin zihnindeki kavramlar yeni öğrenilen kavramlarla ilişkilendirilerek yeniden anlamlandırılmaktadır (Yontar, 2015). Böylelikle öğrenilen her kavram öğrenen tarafından yapılandırılıp sonraki öğrenmelerine temel oluşturmaktadır (Büyükalın-Filiz, Dayan ve Dayan, 2020).

Bu bağlamda Hayat Bilgisi dersinde yer alan kavramlar sayesinde öğrencilerin okul düzeni, aile ilişkileri, akran işbirliği, zamanı ve mekânı algılama, sağlıklı ve dengeli beslenme, millî değerleri içselleştirme; kendisini, ailesini, yakın çevresini, vatanını, doğayı tanıma ve koruma konularında kavram kapasitelerini etkili bir şekilde artırabilecekleri söylenebilir (Bilgin, 2018; Girmen, 2017).

Kavram öğretim teknikleri kullanılarak kavram öğretiminin gerçekleştirildiği bu araştırmanın problem cümlesi, "İlkokul 1. Sınıf 'Ülkemizde Hayat' ünitesi kavramlarının öğretiminde kullanılan kavram öğretimi tekniklerinin kavram öğrenimine olan etkisi nasıldır?" olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- "Ülkemizde Hayat" ünitesinde yer alan kavramlara yönelik öğrencilerin ön algıları nasıldır?
- "Ülkemizde Hayat" ünitesinde yer alan kavramlara yönelik öğrencilerin son algıları nasıldır?
- Öğrencilerin öğretim süreci hakkındaki düşünceleri nelerdir?

Alanyazın incelendiğinde Hayat Bilgisi dersinde kavram öğretimiyle ilgili çalışmaların (Aktepe, Cepheci, İrmak ve Palaz, 2017; Büyükalın-Filiz vd., 2020; Dündar, 2007; Esener, 2021; Geçit, Şeyihoğlu ve Kartal, 2011; Yılmaz ve Çeltikçi, 2013) ve Hayat Bilgisi dersiyle ilgili eylem araştırması çalışmalarının (Bal, 2019; Dere ve Emeksever, 2018; Dere ve Kalender, 2019; Kaya, 2020; Yaşar, 2019) yapıldığı görülmekle birlikte ilkökul 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersinde doğrudan kavram öğretimiyle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle bu çalışma, ilkökul 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersinde kavram öğretimiyle ilgili alanyazına katkı sağlaması ve sonraki çalışmalara da örnek olması açısından önemlidir.

2. Amaç ve Yöntem

İlkokul öğrencileri soyut kavramları öğrenmede somut kavramlara göre daha fazla güçlük yaşayabilirler (Eliot, Kratochwili, Cook ve Travers, 2000). Çünkü bilişsel özellikleri bakımından soyut kavramları anlamaya henüz hazır değildirler. Bu nedenle söz konusu dönemde öğretmenlerin, kavram öğretiminde uygun yöntem ve teknikleri kullanarak anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesine çalışmaları gerekmektedir (Yıldırım, 2002).

Özellikle soyut kelimelerle ifade edilen kavramları ilkökul çağındaki bir çocuğun öğrenmesinin ve anlamlandırmasının zor ve zahmetli bir iş olduğu söylenebilir. Yanlış öğrenmelerin olduğu durumlarda da kavram yanlışlarına neden olmaktadır. Oluşan kavram yanlışlarının düzeltilmesi, kavramın ilk kez öğretilmesinden daha zor olmaktadır (Sewell, 2002). Bu yüzden özellikle ilkökulun ilk yıllarında kavramlar öğretilirken çocuğun kavrayabilmesi için yaparak yaşayarak öğretilmesi, eğlenceli hale getirilmesi, onların seviyesine uygun ve somut hâle indirgeyerek verilmesi gerekmektedir (Esener, 2021).

Kavram öğretimini kolaylaştırmak ve eğlenceli hâle getirmek için kullanılacak teknikler bulunmaktadır. Kavram ağları, kavram haritaları, kavram bulmacaları, kavram karikatürleri, kavramsal değişim metinleri, tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid, anlam çözümleme tabloları, balık kılıcı diyagramı, bilgi haritası, kelime ilişkilendirme testleri bu tekniklerdendir. Bu çalışma, bu teknikler kullanılarak yapılacak kavram öğretiminin, ilkökul birinci sınıf Hayat Bilgisi dersi "Ülkemizde Hayat" ünitesinde yer alan "mahalle, köy, ilçe, il, tarih, turist, doğa, ülke, devlet, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık, kültür, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram" kavramlarına yönelik birinci sınıf öğrencilerinin algılarında oluşturacağı değişimin niteliğini ve öğretim sürecine ilişkin öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni kullanılarak yürütülmüştür. Nitel araştırmalar, araştırmacının gözlem, mülakat ve doküman incelemesi gibi nitel veri toplama yöntemlerini kullanarak, konuya yönelik algıların anlamsal bütünlük içerisinde ortaya konduğu araştırma türüdür (Yıldırım, 1999). Nitel araştırmalarda araştırmacı, çalışma sürecine ilişkin tecrübelerini yorumlayarak çalışma sürecini anlamlandırmaya çalışır (Merriam, 2015).

Eylem araştırması, bir çalışma alanı içerisinde karşılaşılan sorunların anlaşılmasına ya da ortaya çıkmış bir sorunu çözmeye ilişkin veri toplamayı ve elde edilen verileri analiz etmeyi öngören bir araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Eylem araştırması deseni, bir çalışma alanında var olan bir sorunu ortadan kaldırmak veya var olan bir işleyişi daha iyi hale getirmek ve iyileştirmek için kullanılır (Akpınar, 2019).

Eylem araştırması; sorun tanımlama, soruna yönelik çözüm üretme, elde edilen sonucun etkililiğini kontrol etme ve sonucun istendiği gibi olmaması durumunda yeniden çözüm üretme döngüsünden oluşmaktadır (Aksoy, 2003).

Eylem araştırması hem öğretmenler hem de akademisyenler tarafından okul ve sınıf gibi ortamlarda değişimin/gelişimin oluşturulabilmesinde kullanılan en etkili araştırma modellerinden birisidir (Ekiz, 2003). Eylem araştırması, okulun niteliğinin yükseltilmesinde ve çalışmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin meslekî gelişimlerine katkı sağlamaktadır (İnan, 2011). Eylem araştırmasını kullanan öğretmenler, araştırmacı rolünü de üstlendikleri için literatürde eylem araştırmasına öğretmen araştırması da denilmektedir (Köklü, 2001). Eylem araştırması, öğretmenlerin kendi sınıflarında yaptıkları uygulamaları geliştirmek ve problem çözmek için kullandıkları bir araştırma biçimidir (Parsons ve Brown, 2002).

Bu çalışmada, 1.Sınıf Hayat Bilgisi dersi “Ülkemizde Hayat” ünitesinde yer alan kavramların, kavram öğretim teknikleri kullanılarak öğretilmesinin, öğretimin niteliğine olan etkisi inceleneceği için eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda araştırmada, eylem araştırması türlerinden biri olan özgürleştirici/ geliştirici/ eleştirel eylem araştırması tercih edilmiştir. Bu eylem araştırması türünde araştırmacı aynı zamanda uygulayıcı olduğu için, araştırma sürecinde elde ettiği bilgi, beceri ve deneyimler sayesinde kuramsal bilgi ile uygulamayı bütünleştirebilmekte, mesleğinde daha yeterli hâle gelebilmekte ve alanında karşılaşılabileceği sorunlara yönelik kendi görüşlerini ortaya koyabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışmada, 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi “Ülkemizde Hayat” ünitesinde yer alan konuların içeriğinde sıkça kullanılan 24 kavramın, kavram öğretim teknikleriyle (kavram ağı, kavram haritası, kavram bulmacası, kavram karikatürü, tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid, anlam çözümleme tabloları, balık kılıcı diyagramı, bilgi haritası, zihin haritası, kelime ilişkilendirme testi, analogi) öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, ünitelendirilmiş yıllık ders planında belirtilen tarihlere uygun olarak kavram öğretimini içeren ders planları hazırlanmıştır. Konular işlenirken öncelikle öğrencilerin kavramlar hakkında ön algıları tespit edilmiştir. Daha sonra kavram öğretimi teknikleriyle kavram öğretimi gerçekleştirilip son algıları da belirlenmiştir. Sonrasında konunun normal işlenmesine devam edilmiştir. Kavram öğretiminin sonunda öğrencilerin süreç hakkında görüşleri alınmıştır. Yapılan çalışmalar danışman öğretim üyesiyle birlikte adım adım değerlendirilip sürece yön verilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Sivas ili, Zara ilçesindeki resmî bir ilkokulun 1. Sınıfında öğrenim görmekte olan 7’si kız 13’ü erkek olmak üzere toplam 20 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmaya katılacak öğrenciler ölçüt örnekleme ve kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla seçilmiştir. Bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişilerden oluşturulmak istendiğinde ölçüt örnekleme kullanılır (Büyüköztürk vd., 2020). Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmanın kısa zamanda en az maliyetle yapılmasına katkı sağlar (Patton, 2015). Araştırmaya katılımın ölçütleri; ilkokul birinci sınıfta öğrenim görmek, okuma-yazma biliyor olmak ve veli tarafından araştırmaya katılımına onay verilmiş olmasıdır. Çalışmanın yapıldığı birinci sınıfın mevcudu 23 olmasına rağmen danışman öğretim üyesinin görüşü alınarak sürekli devamsız olan bir kız öğrenci ile okuma-yazma becerisi tam olarak gelişmemiş bir kız ve bir erkek öğrenci çalışmanın dışında tutulmuştur. Kolay

ulaşılabilir örneklemenin tercih edilme sebebi, araştırmacının sınıf öğretmenliğini yaptığı 1. Sınıf öğrencilerinin çalışmada yer almış olmalarıdır. Çalışmaya katılan öğrencilerin velilerinden “Veli Onam Formu” alınmıştır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü Hukuk Müşavirliği Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulundan 30.03.2022 tarih ve 149779 sayılı, 52 numaralı kararıyla etik kurul onayı alınmıştır. Ayrıca Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınarak çalışma yürütülmüştür. Katılımcılar, “öğrenci” sözcüğünün baş harfi ve sıra numarasının birleştirilmesiyle Ö1, Ö2... Ö20 şeklinde kodlanmıştır

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerini toplamak için ön algı formu, son algı formu ve öğrenci görüşme formu kullanılmıştır.

Birinci sınıf öğrencilerinin “Ülkemizde Hayat” ünitesinde geçen kavramlar hakkında ön algılarının tespit edilmesi amacıyla ön algı formu kullanılmıştır. Ünite de geçen “mahalle, köy, ilçe, il, tarih, turist, doğa, ülke, devlet, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık, kültür, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram” kavramlarıyla ilgili birer klasik açık uçlu soru hazırlanarak 24 sorudan oluşan ön algı formu oluşturulmuştur. Sorular hazırlanırken danışman öğretim üyesinin görüşlerinden de yararlanılarak sorulara son şekli verilmiştir. Son şekli verilen ön algı formu, öğrenci sayısınca fotokopi ile çoğaltılmıştır. Kavram öğretimine başlamadan önce ön algı formu öğrencilere dağıtılarak öğrencilerden sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Böylece kavram öğretimi öncesinde öğrencilerin kavramlarla ilgili ön algıları belirlenmiştir.

Birinci sınıf öğrencilerinin yukarıda belirtilen kavramlarla ilgili kavram öğretimi sonunda son algılarının tespit edilmesi amacıyla son algı formu kullanılmıştır. Ön algı formu için hazırlanan sorular son algı formunda da aynen kullanılarak son algı formu oluşturulmuştur. Kavram öğretimi sonrasında öğrencilere son algı formu dağıtılarak öğrencilerden soruları cevaplamaları istenmiştir. Böylece öğretimi gerçekleştirilen kavramlarla ilgili öğrencilerin son algıları tespit edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme, önceden belirlenen sorularla verilerin toplanmasını sağlayan, görüşme esnasında araştırmacıya kapsamlı bilgi elde etme olanağı sunan bir tekniktir (Karasar, 2009). Açık uçlu sorular sayesinde araştırma konusunda önemli noktaların araştırmacının dikkatinden kaçması engellenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Yarı yapılandırılmış (klasik açık uçlu) altı sorudan oluşan öğrenci görüşme formu, araştırmacı tarafından hazırlanıp alan uzmanının görüşleri doğrultusunda düzenlenerek son şekli verilmiştir. Kavram öğretimi çalışmaları bitirildikten sonra öğrencilerin çalışma süreciyle ilgili düşüncelerinin öğrenilmesi için öğrenci görüşme formu kullanılmıştır. Her bir öğrenciyle yapılan görüşmenin ses kaydı alınarak ses kaydı çözümlemesi yapılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Ön algı ve son algı formlarından elde edilen veriler ile öğrenci görüşme formundan elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Nitel analizler sosyal olayların ve olguların derinlemesine incelenmesini ve anlaşılmasını sağlayan yöntemlerdir. Nitel araştırma ile elde edilen ham veriler öncelikle düzenlenerek kayıt altına alınır (Miles ve Huberman, 2016). Veri analizi, elde edilen verilerin araştırma konusuna uygun olarak düzenlenip yorumlanmasıyla yapılmaktadır. Eylem araştırmalarında verilerin toplanması ve analiz edilmesi eş zamanlı olarak yürütülür (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

İçerik analizinde birbiriyle ilişkili olan veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizinde, anlamlı bir bütün oluşturan veriler, temalar/kategoriler başlığı altında kodlanıp anlaşılır bir şekilde yorumlanarak okuyucuya sunulur (Johnson, 2015).

Ön algı ve son algı formlarından elde edilen veriler analiz edilmeden önce kontrol edilmiştir. Veriler birkaç defa okunarak verilerin birleştiği ve farklılaştığı noktalar incelenmiştir. Veriler incelendikten sonra öncelikle kodlara ayrılmıştır. Kodlara ilişkin sayısal değerler (N) parantez içinde belirtilmiştir. Her bir koda ilişkin öğrenci yanıtlarından birer alıntı sunulmuştur. Bu kodlar da benzer özellikleri esas

alınarak kategoriler altında gruplandırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar oluşturularak gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Öğrenci görüşme formlarından elde edilen verilerin analiz edilmesi için öncelikle ses kayıtları yazıya geçirilmiştir. Elde edilen metinler birkaç defa okunarak verilerin birleştiği ve farklılaştığı noktalar incelenmiştir. Veriler incelendikten sonra öncelikle danışman öğretim üyesinin de görüşü alınarak kodlara ayrılmıştır. Kodlara ilişkin sayısal değerler (N) parantez içinde belirtilmiştir. Her bir koda ilişkin öğrenci yanıtlarından birer alıntı sunulmuştur. Bu kodlar da benzer özellikleri esas alınarak kategoriler altında gruplandırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar oluşturularak gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

3. Bulgular

3.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Mahalle kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok mahallede görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. İkinci sırada da mahallede yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, somut işlemler döneminde olan öğrencilerin bu döneme özgü yaşayışlarının cevaplarda belirtilmesi olarak görülmektedir. Üçüncü sırada yer alan kategori de bu kanıyı desteklemektedir. Bu kategoride de somut varlıklar belirtilmiştir. Bunların dışında kavramla ilgisiz olan cevaplar da verilmiştir. Bir öğrenci de algısını belirtmemiştir. Bu durum, bazı öğrencilerin kavram hakkında tamamen yanlış algılara sahip oldukları veya fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Köy kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok köyde görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da köyde yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, köy yaşantısını büyük bir çoğunlukla bilen öğrencilerin somut yaşantılarını belirtmeleri olarak görülmektedir. Köyün özellikleriyle ilgili cevaplar kategorisinde belirtilen cevaplar da somut yaşantılarla ilgilidir. Bunların dışında iki öğrenci de algılarını belirtmemişlerdir. Bu durum, bu öğrencilerin kavram hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

İlçe kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ilçede görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da ilçede yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerin somut yaşantılarını belirtmeleri olarak görülmektedir. İlçenin özellikleriyle ilgili cevaplar kategorisinde belirtilen cevaplar da somut yaşantılarla ilgilidir. Bunların dışında üç öğrenci, ilçe kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bir öğrenci de algısını belirtmemiştir. Bu durum, bu öğrencilerin ilçe kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ya da fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

İl kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ilde görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da ilin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, il hakkında somut yaşantılara sahip olan öğrencilerin somut yaşantılarını belirtmeleri olarak görülmektedir. İlde yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar kategorisinde belirtilen cevaplar da somut yaşantılarla ilgilidir. Bunların dışında iki öğrenci, il kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bir öğrenci de algısını belirtmemiştir. Bu durum, bu öğrencilerin il kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ya da fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Tarih kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok geçmiş zamanla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da geçmiş dönem varlıklarıyla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, tarih hakkında öğrencilerin geçmiş zaman ve geçmişte kalan varlıklar algılarına sahip oldukları anlamına gelmektedir. Bunların dışında iki öğrenci, tarih kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bir öğrenci de algısını belirtmemiştir. Bu durum, bu öğrencilerin tarih kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ya da fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Turist kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok gezmeyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Araştırma yapmakla ilgili cevapları ise daha az vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin turist kavramını, gezme ve araştırma yapmak kavramlarıyla ilişkilendirdikleri anlamına gelmektedir. Bunların dışında, turist kavramıyla ilişkisiz cevapların çokluğu da dikkat çekmektedir. Bir öğrenci de algısını belirtmemiştir. Bu durum, birçok öğrencinin turist kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ya da fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Doğa kavramıyla ilgili olarak öğrenciler, büyük bir çoğunlukla doğa unsurlarıyla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin doğa kavramını doğa unsurlarıyla ilişkilendirdikleri anlamına gelmektedir. Bazı öğrenciler de doğada yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bunların dışında, bir öğrenci doğa kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, sadece bir öğrencinin doğa kavramı hakkında yanlış algıya sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Ülke kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ülkenin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin ülke kavramını daha çok çağrışımsal özelliklere dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Öğrencilerin ülkede görülen varlıklarla ilgili cevapları ile ülkede yapılan etkinliklerle ilgili cevapları da somut yaşantılara dayalı olarak ülke kavramıyla ilgili algılarıdır. Bunların dışında, ülke kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Beş öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, iki öğrencinin ülke kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve beş öğrencinin de ülke kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Devlet kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok devletin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin devlet kavramını daha çok çağrışımsal özelliklere dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, devlet kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Yedi öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, dört öğrencinin devlet kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve yedi öğrencinin de devlet kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Cumhuriyet kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok cumhuriyet kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Beş öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun cumhuriyet kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve beş öğrencinin de cumhuriyet kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir. Sadece altı öğrenci, çağrışım kurarak cumhuriyetin özellikleriyle ilgili cevaplar verebilmişlerdir.

Bayrak kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok bayrak kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Dört öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun bayrak kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve dört öğrencinin de bayrak kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında bayrak kavramıyla ilişkili cevaplar da verilmiştir. Bayrak kavramıyla ilişkili cevap veren öğrencilerin bayrak kavramını daha çok çağrışımsal özelliklere ve somut yaşantılarına dayanarak algıladıkları görülmektedir.

Bağımsızlık kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok bağımsızlık kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Yedi öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun bağımsızlık kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve yedi öğrencinin de bağımsızlık kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir. Bağımsızlık kavramıyla ilişkili cevap veren öğrenciler de çağrışım kurarak ve öğrenmeye dayalı olarak bağımsızlık kavramıyla ilgili cevaplar vermişlerdir.

Kültür kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin büyük bir çoğunluğu algılarını belirtememişlerdir. İki öğrenci de kavramla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kültür kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları ve iki öğrencinin de yanlış algılara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Kültür kavramıyla ilişkili cevap veren sadece dört öğrenci vardır. Bu öğrenciler de önceki öğrenmelerine ve çağrışıma dayalı olarak kültür kavramıyla ilişkili cevaplar verebilmişlerdir.

Kurtuluş Savaşı kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok Kurtuluş Savaşı kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, çoğu öğrencinin Kurtuluş Savaşı kavramını çağrışımsal özelliklere ve önceki öğrenmelerine dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, Kurtuluş Savaşı kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Bir öğrenci de algısını belirtememiştir. Bu durum, bazı öğrencilerin Kurtuluş Savaşı kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve bir öğrencinin de Kurtuluş Savaşı kavramı hakkında fikir sahibi olmadığı anlamına gelmektedir.

Millet kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok millet kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. İki öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun millet kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve iki öğrencinin de millet kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir. Millet kavramıyla ilişkili cevap veren öğrenciler de çağrışım kurarak ve öğrenmeye dayalı olarak millet kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir.

Başkent kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok başkent kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, çoğu öğrencinin başkent kavramını çağrışımsal özelliklere ve önceki öğrenmelerine dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, başkent kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Dört öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, bazı öğrencilerin başkent kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve dört öğrencinin de başkent kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Millî gün kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin büyük bir çoğunluğu algılarını belirtememişlerdir. Üç öğrenci de millî gün kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun millî gün kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları ve üç öğrencinin de yanlış algılara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Millî gün kavramıyla ilişkili cevap veren sadece dört öğrenci vardır. Bu öğrenciler de somut yaşantıya bağlı önceki öğrenmelerine dayalı olarak millî gün kavramıyla ilişkili cevaplar verebilmişlerdir.

Millî bayram kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok millî bayram kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, çoğu öğrencinin millî bayram kavramını çağrışımsal özelliklere ve önceki öğrenmelerine dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, millî bayram kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Yedi öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, bazı öğrencilerin millî bayram kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve yedi öğrencinin de millî bayram kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Tören kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok tören kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, çoğu öğrencinin tören kavramını çağrışımsal özelliklere ve somut yaşantılarına dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, tören kavramıyla ilişkisiz cevaplar da verilmiştir. Beş öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, bazı öğrencilerin tören kavramı hakkında yanlış algılara sahip oldukları ve beş öğrencinin de tören kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Kutlama kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok kutlama kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, çoğu öğrencinin kutlama kavramını somut yaşantılarına dayanarak algıladıkları anlamına gelmektedir. Bunun dışında, kutlama kavramıyla ilişkisiz cevap da verilmiştir. Altı öğrenci de algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, bir öğrencinin kutlama kavramı hakkında yanlış algıya sahip olduğu ve altı öğrencinin de kutlama kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Millet meclisi kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin büyük bir çoğunluğu algılarını belirtememişlerdir. Yedi öğrenci de millet meclisi kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun millet meclisi kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları ve yedi öğrencinin de yanlış algılara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Millet meclisi kavramıyla ilişkili cevap veren beş öğrenci vardır. Bu öğrenciler de önceki öğrenmelerine dayalı olarak çağrışım yaparak millet meclisi kavramıyla ilişkili cevaplar verebilmişlerdir.

Demokrasi kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin tamamına yakını algılarını belirtememişlerdir. İki öğrenci de demokrasi kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun demokrasi kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları ve iki öğrencinin de yanlış algılara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Demokrasi kavramıyla ilişkili hiçbir cevabın verilememesi ise, öğrencilerin çağrışım yoluyla bile olsa kavram hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir.

Dinî gün kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin tamamına yakını algılarını belirtememişlerdir. Üç öğrenci de dinî gün kavramıyla ilişkisiz cevaplar vermişlerdir. Bu durum, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun dinî gün kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları ve üç öğrencinin de yanlış algılara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Dinî gün kavramıyla ilişkili cevap veren sadece bir öğrenci vardır. Bu öğrenci de somut yaşantısına dayalı çağrışım yaparak dinî gün kavramıyla ilişkili cevap verebilmiştir.

Dinî bayram kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin çoğunluğu algılarını belirtememişlerdir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun dinî bayram kavramı hakkında fikir sahibi olmadıkları anlamına gelmektedir. Dinî bayram kavramıyla ilişkili cevap veren yedi öğrenci vardır. Bu durum, öğrencilerin somut yaşantılarına dayalı çağrışım yaparak dinî bayram kavramı hakkında cevap verdiklerini göstermektedir. Dinî bayram kavramıyla ilişkisiz cevap verilmemiş olması da öğrencilerin, bu kavram hakkında yanlışlarının olmadığını göstermektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Mahalle kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok mahallenin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da mahallede görülen varlıklarla ilgili cevaplar ve mahallede yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, mahalle kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan mahalle kavramı öğretiminin öğrencilerin tamamı (N=20) tarafından öğretime dayalı algılandığını göstermektedir.

Köy kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok köyün özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da köyde görülen varlıklarla ilgili cevaplar ve köyde yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, köy kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan köy kavramı öğretiminin öğrencilerin tamamı (N=20) tarafından öğretime dayalı algılandığını göstermektedir.

İlçe kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ilçenin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da ilçede yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar ve ilçede görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, ilçe kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan ilçe kavramı öğretiminin öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, ilçe kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin ilçe kavramı hakkında yanlış algısının devam ettiği anlamına gelmektedir. Başka bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, ilçe kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

İl kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ilin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da ilde görülen varlıklarla ilgili cevaplar ve ilde yapılan etkinliklerle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, il kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan il kavramı öğretiminin öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, il kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin il kavramı hakkında yanlış algısının devam ettiği anlamına gelmektedir. Başka bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, il kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Tarih kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok tarih kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, tarih kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan tarih kavramı öğretiminin öğrencilerin tamamına yakını tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, tarih kavramıyla ilişkili cevapların yanında ilişkisiz cevap da vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin tarih kavramı hakkında yanlış algıya da sahip olduğu anlamına gelmektedir. Başka bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, tarih kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Turist kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok turistlerin amaçlarıyla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da turistlerin gezdikleri yerlerle ilgili cevaplar ve turistlerle ilişkili başka cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, turist kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan turist kavramı öğretiminin öğrencilerin tamamına yakını tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bir öğrenci, öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, turist kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 19 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Doğa kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok doğa unsurlarıyla ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da doğayla ilişkili başka cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, doğa kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan doğa kavramı öğretiminin öğrencilerin tamamına yakını tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bir öğrenci, öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, doğa kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 19 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Ülke kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok ülkenin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da ülkede yapılan etkinliklerle ilgili ve ülkede görülen varlıklarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, ülke kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan ülke kavramı öğretiminin öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, ülke kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin ülke kavramı hakkında yanlış algıya sahip olduğu anlamına gelmektedir. Üç öğrenci de öğretime katılmadıkları için algılarını belirtememişlerdir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, ülke kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 16 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Devlet kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok devletin özellikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Daha sonra da devletin unsurlarıyla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu kategorilerde verilen cevaplar, devlet kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan devlet kavramı öğretiminin öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, devlet kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin devlet kavramı hakkında yanlış algısının bulunduğu anlamına gelmektedir. Üç öğrenci de öğretime katılmadıkları için algılarını belirtememişlerdir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, devlet kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 16 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Cumhuriyet kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok cumhuriyet kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, cumhuriyet kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan cumhuriyet kavramı öğretiminin öğrencilerin çok büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, cumhuriyet kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin cumhuriyet kavramı hakkında yanlış algısının bulunduğu anlamına gelmektedir. Başka bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, cumhuriyet kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Bayrak kavramıyla ilgili olarak öğrenciler en çok bayrak kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, bayrak kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan bayrak kavramı öğretiminin öğrencilerin çok büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Öğretime katılan bir öğrenci, bayrak kavramıyla ilişkisiz cevap vermiştir. Bu durum, öğretim süreci sonunda bir öğrencinin bayrak kavramı hakkında yanlış algıya sahip olduğu anlamına gelmektedir. Bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, bayrak kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Bağımsızlık kavramıyla ilgili olarak öğrenciler, bağımsızlık kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, bağımsızlık kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan bağımsızlık kavramı öğretiminin, öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. İki öğrenci de öğretime katılmadıkları için algılarını belirtememişlerdir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, bağımsızlık kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 18 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Kültür kavramıyla ilgili olarak öğrenciler, kültür kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, kültür kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan kültür kavramı öğretiminin, öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bir öğrenci de öğretime katılmadığı için algısını belirtememiştir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak, kültür kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 19 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Kurtuluş Savaşı kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), Kurtuluş Savaşı kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, Kurtuluş Savaşı kavramı öğretim sürecinde

öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan Kurtuluş Savaşı kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, Kurtuluş Savaşı kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Millet kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), millet kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, millet kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan millet kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, millet kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Başkent kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), başkent kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, başkent kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ve bu bilgilere dayalı olarak yaptıkları çağrışımlarla ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan başkent kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, başkent kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Millî gün kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), millî gün kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, millî gün kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan millî gün kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, millî gün kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Millî bayram kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), millî bayram kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, millî bayram kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan millî bayram kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, millî bayram kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Tören kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), tören kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, tören kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan tören kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, tören kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Kutlama kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), kutlama kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, kutlama kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan kutlama kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, kutlama kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Millet meclisi kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), millet meclisi kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, millet meclisi kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan millet meclisi kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, millet meclisi kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Demokrasi kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), demokrasi kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, demokrasi kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan demokrasi kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, demokrasi kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Dinî gün kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), dinî gün kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, dinî gün kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan dinî gün kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, dinî gün kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Dinî bayram kavramıyla ilgili olarak tüm öğrenciler (N=20), dinî bayram kavramıyla ilişkili cevaplar vermişlerdir. Bu kategoride verilen cevaplar, dinî bayram kavramı öğretim sürecinde öğrendikleri bilgilerle ilgilidir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan dinî bayram kavramı öğretiminin, öğrencilerin tümü tarafından doğru algılandığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak, dinî bayram kavramı hakkında yapılan kavram öğretiminin, 20 öğrenci üzerinde öğretime dayalı algı değişimine sebep olduğu söylenebilir.

Öğretimi yapılan kavramlar hakkında öğrencilerin ön algıları ve son algıları bir bütün olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Ön Algılarının ve Son Algılarının Karşılaştırmalı Durumu

Kavramlar	Ön Algılar	Son Algılar
Mahalle	İlişkili cevaplar (N=16)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	İlişkisiz cevaplar (N=3)	
	Cevapsız (N=1)	
Köy	İlişkili cevaplar (N=18)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=2)	
İlçe	İlişkili cevaplar (N=16)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=3)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=1)	Katılmayan (N=1)
İl	İlişkili cevaplar (N=17)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=2)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=1)	Katılmayan (N=1)
Tarih	İlişkili cevaplar (N=17)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=2)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=1)	Katılmayan (N=1)
Turist	İlişkili cevaplar (N=13)	Öğretime dayalı cevaplar (N=19)
	İlişkisiz cevaplar (N=6)	Katılmayan (N=1)
	Cevapsız (N=1)	
Doğa	İlişkili cevaplar (N=19)	Öğretime dayalı cevaplar (N=19)
	İlişkisiz cevaplar (N=1)	Katılmayan (N=1)
Ülke	İlişkili cevaplar (N=13)	Öğretime dayalı cevaplar (N=16)
	İlişkisiz cevaplar (N=2)	İlişkisiz cevaplar (N=1)

	Cevapsız (N=5)	Katılmayan (N=3)
Devlet	İlişkili cevaplar (N=9)	Öğretime dayalı cevaplar (N=16)
	İlişkisiz cevaplar (N=4)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=7)	Katılmayan (N=3)
Cumhuriyet	İlişkili cevaplar (N=6)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=9)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=5)	Katılmayan (N=1)
Bayrak	İlişkili cevaplar (N=7)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=9)	İlişkisiz cevaplar (N=1)
	Cevapsız (N=4)	Katılmayan (N=1)
Bağımsızlık	İlişkili cevaplar (N=5)	Öğretime dayalı cevaplar (N=18)
	İlişkisiz cevaplar (N=8)	Katılmayan (N=2)
	Cevapsız (N=7)	
Kültür	İlişkili cevaplar (N=4)	Öğretime dayalı cevaplar (N=19)
	İlişkisiz cevaplar (N=2)	Katılmayan (N=1)
	Cevapsız (N=14)	
Kurtuluş Savaşı	İlişkili cevaplar (N=12)	
	İlişkisiz cevaplar (N=7)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=1)	
Millet	İlişkili cevaplar (N=5)	
	İlişkisiz cevaplar (N=13)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=2)	
Başkent	İlişkili cevaplar (N=10)	
	İlişkisiz cevaplar (N=6)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=4)	
Millî Gün	İlişkili cevaplar (N=4)	
	İlişkisiz cevaplar (N=3)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=13)	
Millî Bayram	İlişkili cevaplar (N=8)	
	İlişkisiz cevaplar (N=5)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=7)	
Tören	İlişkili cevaplar (N=12)	
	İlişkisiz cevaplar (N=3)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=5)	
Kutlama	İlişkili cevaplar (N=13)	
	İlişkisiz cevaplar (N=1)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)

	Cevapsız (N=6)	
	İlişkili cevaplar (N=5)	
Millet Meclisi	İlişkisiz cevaplar (N=7)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=8)	
Demokrasi	İlişkisiz cevaplar (N=2)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=18)	
	İlişkili cevaplar (N=1)	
Dinî Gün	İlişkisiz cevaplar (N=3)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=17)	
Dinî Bayram	İlişkili cevaplar (N=7)	Öğretime dayalı cevaplar (N=20)
	Cevapsız (N=13)	

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin ön algılarının kavram öğretim tekniklerine dayalı öğretimden sonra öğretime dayalı olarak farklılaştığı görülmektedir. Öğrencilerin ön algılarında belirttikleri kavramlara ilişkin düşünceleri kavram öğretiminden sonra öğretime dayalı olarak değişim göstermiştir. Son algılarda “mahalle, köy, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram” kavramlarında tüm öğrencilerin (N=20) öğretime dayalı cevaplar verdikleri, “ilçe, il, tarih, ülke, devlet, cumhuriyet, bayrak” kavramlarında ilişkisiz cevapların bir öğrenciden öteye geçmediği görülmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

En beğenilen çalışmalar ve gerekçeleri ile ilgili soruya öğrencilerin çoğunluğu (N=13), kavram öğretim teknikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum, kavram öğretim tekniklerinin öğrencilerin ilgisini çektiği şeklinde yorumlanabilir. Daha sonra da öğrenciler (N=7), öğrenilen kavramlarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu durum da kavram öğretiminin öğrencilerin dikkatini çektiği şeklinde yorumlanabilir. Kavram öğretim teknikleriyle ilgili gerekçeler ve öğrenilen kavramlarla ilgili gerekçeler de çoğunlukla aynıdır. Farklı olarak sadece iki öğrenci öğrenilen kavramlarla ilgili ön yaşantılarına dayalı duygularını belirtmişlerdir. Öğrenciler her iki kategoride de yapılan çalışmaları eğlenceli / çok eğlenceli, güzel / çok güzel, hoşya giden, daha iyi öğrenmeyi sağlayan olarak ifade etmişlerdir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan kavram öğretiminin tüm öğrencilerin (N=20) hoşuna gittiği şeklinde yorumlanabilir.

En çabuk öğrenmeyi sağlayan çalışmalar ile ilgili soruya öğrencilerin çoğunluğu (N=12), kavram öğretim teknikleriyle ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu öğrencilerin altı tanesi de tüm kavram öğretim teknikleriyle çabuk öğrendiklerini belirtmişlerdir. Kalan altı öğrenci de çokluk sırasına göre balık kılıçığı, kavram bulmacası, kavram karikatürü ve tanılayıcı dallanmış ağaç teknikleriyle daha çabuk öğrendiklerini belirtmişlerdir. Daha sonra da öğrenciler (N=8), öğrenilen kavramlarla ilgili cevaplar vermişlerdir. Bu öğrencilerin dört tanesi tüm kavramları çabuk öğrendiklerini belirtmişlerdir. Kalan dört öğrenci de sırasıyla dinî bayram, il / ilçe ve Kurtuluş Savaşı kavramlarını çabuk öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu durum, kavram öğretim teknikleriyle yapılan kavram öğretiminin öğrencilerin yarısının (N=10) tamamen, yarısının (N=10) da kısmen kavramları daha hızlı öğrenmesini sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Yapılan çalışmaların kavramların daha iyi öğrenilmesine etkisiyle ilgili soruya öğrencilerin çok büyük çoğunluğu (N=19), kavram öğretim teknikleriyle kavramları daha iyi öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrenciler, daha iyi öğrenmelerinin nedenleri olarak çoğunluk sırasına göre, yapılan etkinliklerin öğretici olmasını, eğlenceli/çok eğlenceli olmasını, güzel/çok güzel olmasını, öğretmen anlatımını ve öğrenci niteliklerini belirtmişlerdir. Bu durum, kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin öğrenmeyi daha iyi sağladığı şeklinde yorumlanabilir. Bir öğrenci ise etkinlikleri anlamakta zorlandığı için kavram öğreniminde zorlandığını belirtmiştir. Bu öğrenci, hazırbulunuşluğu yönünden akranlarıyla aynı seviyede olmadığı için bu sorunu yaşamış olabilir. Bu durum, kavram öğretim

teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin, gelişimsel sorunları olan öğrenciler üzerinde yeterli öğrenmeyi sağlayamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Anlamakta zorluk çekilen çalışmalarla ilgili soruya öğrencilerin büyük çoğunluğu (N=16), kavram öğretim teknikleriyle kavramları öğrenirken zorluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, yapılan kavram öğretimi çalışmalarında öğrencilerin çoğunluğunun kavramları kolayca öğrendiğini göstermektedir. Dört öğrenci ise öğrenim sırasında bazı çalışmalarda zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin belirttikleri çalışmalar; cumhuriyet, demokrasi, kültür, il, ilçe, köy, millî bayram, millî gün kavramlarıyla ilgili çalışmalardır. Bu durum, öğrencilerin odaklanma ve ilgi durumlarıyla da ilişkili olarak bazı kavramlarla ilgili çalışmalarda bazı öğrencilerin anlamakta zorluk yaşadığını göstermektedir.

Yapılan çalışmaların faydalarıyla ilgili soruya öğrencilerin çok büyük çoğunluğu (N=19), yapılan çalışmaların faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenciler, yapılan çalışmaların faydalarını çokluk sırasıyla, kavramların öğrenilmesi, farklı şeyler öğrenilmesi, eğlenceli olması, okumayı geliştirmesi, öğrenmeyi geliştirmesi ve başarıyı artırması olarak ifade etmişlerdir. Bir öğrenci ise yapılan çalışmaların faydasını ifade edememiştir. Bu durum, kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin öğrencilerin çok büyük çoğunluğunca faydalı olarak anlaşıldığını göstermektedir. Cevap veremeyen öğrencinin de o sırada yaşadığı heyecana bağlı olarak düşünce üretmediği değerlendirilmektedir.

Çalışmalar sonunda anlaşılmayan kavramlarla ilgili soruya öğrencilerin büyük çoğunluğu (N=16), kavram öğretim teknikleriyle kavram öğrenimi süreci sonunda tüm kavramları anladıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, kavram öğretimi teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretimi süreci sonunda öğrencilerin çoğunluğu tarafından tüm kavramların yeterince anlaşıldığını göstermektedir. Dört öğrenci ise öğretim süreci sonunda bazı kavramları anlamadıklarını belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin belirttikleri kavramlar; demokrasi, kültür, il, ilçe, köy, mahalle, millî bayram, millî gün ve bayrak kavramlarıdır. Bu durum, öğrencilerin odaklanma ve ilgi durumlarıyla da ilişkili olarak kavram öğretimi süreci sonunda somut ve soyut bazı kavramların bazı öğrenciler tarafından anlaşılmadığını göstermektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, ilköğretim 1. Sınıf Ülkemizde Hayat ünitesinde geçen “mahalle, köy, ilçe, il, tarih, turist, doğa, ülke, devlet, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık, kültür, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram” kavramlarının öğretiminde kullanılan kavram öğretimi tekniklerinin, birinci sınıf öğrencilerinin kavram öğrenimine olan etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaca ulaşılması sürecinde, belirlenen üç alt soru çerçevesinde çalışma yürütülmüştür.

Çalışmanın “Ülkemizde Hayat ünitesinde yer alan kavramlara yönelik öğrencilerin ön algıları nasıldır?” sorusuna karşılık olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir: “Mahalle, köy, ilçe, il, tarih ve doğa” kavramlarıyla ilgili olarak öğrenciler daha çok somut yaşantılarına ve çağrışımlarına dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar daha çok kavramın özellikleriyle, görülen varlıklarla, yapılan etkinliklerle (mahalle, köy, ilçe, il); geçmiş zamanla, geçmiş dönem varlıklarıyla (tarih); doğa unsurlarıyla ve yapılan etkinliklerle (doğa) ilgilidir. Bu kavramlarda öğrencilerin kavramla ilişkisiz cevapları ile boş bırakma toplamları beş öğrenciden azdır. Bu kavramların öğrencilerin çoğunluğu tarafından doğru algılandığı görülmüştür. “Turist, ülke, devlet, Kurtuluş Savaşı, tören, kutlama” kavramlarıyla ilgili olarak öğrenciler somut yaşantılarına, önceki öğrenmelerine ve çağrışımlarına dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar, kavramın özellikleriyle (ülke, devlet, Kurtuluş Savaşı, tören, kutlama); gezmekle, araştırma yapmakla (turist); görülen varlıklarla ve yapılan etkinliklerle (ülke) ilgilidir. Bu kavramlarda öğrencilerin kavramla ilişkisiz cevapları ve boş bırakma toplamları yedi-on bir öğrenci aralığında olup ilişkili cevap veren öğrenci sayılarına yakındır. Bu kavramları doğru algılayan öğrenci sayılarıyla yanlış algılayan veya hiçbir fikri olmayan öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmüştür. “Cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık, kültür, millet, başkent, millî gün, millî bayram, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram” kavramlarında öğrencilerin kavramla ilişkisiz cevapları ve boş bırakma toplamları 13-20 öğrenci aralığında olup ilişkili cevap veren öğrenci sayısından fazladır. Bu kavramları yanlış algılayan veya hiçbir fikri olmayan

öğrencilerin doğru algılayan öğrencilerden daha fazla olduğu görülmüştür. Bu kavramlarla ilişkili cevaplar veren öğrenciler somut yaşantılarına, önceki öğrenmelerine ve çağrışımlarına dayalı cevaplar vermişlerdir. Demokrasi kavramında ise hiçbir öğrenci kavramla ilişkili cevap verememiştir.

Dere ve Aktaşlı (2022), ortaokul öğrencileriyle kelime ilişkilendirme testi tekniğini kullanarak yaptıkları “yağış, bitki örtüsü, hava durumu, sıcaklık” kavramları hakkında öğrencilerin bilişsel yapılarını belirleme çalışmasında, öğrencilerin iklimle ilgili bu kavramları doğru bir şekilde ilişkilendirdiklerini ve konuyla ilgili yeterli bilgilere sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Kartal ve Turan (2015), 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin zihin haritalarında “hak, sorumluluk, kültür ve millî kültür, Atatürk ilke ve inkılâpları” kavramları ile ilgili kavram yanılıklarını inceledikleri çalışmalarında öğrenci grubunun bu soyut kavramları öğrenmede güçlük çektiklerini tespit etmişlerdir. Ulusoy ve Erkuş (2015), ilkökul 4. Sınıf öğrencileriyle Sosyal Bilgiler dersinde yapmış oldukları çalışmada “kronoloji, cumhuriyet, savaş, kültür, kültürel öge, millî kültür, vatan, gelenek, sözlü tarih, yüzyıl, çağ, mekân, nesil, zafer, cephe, Kurtuluş Savaşı, işgal, Millî Mücadele, Kuvayı Milliye, muharebe, taarruz” kavramlarında öğrencilerin kavram yanılıklarına sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Yılmaz ve Çeltikçi (2013), ilkökul 3. Sınıf öğrencileriyle Hayat Bilgisi dersinde yapmış oldukları çalışmada “zaman, disiplin, cumhuriyet, demokrasi, tasarruf, iletişim, kültür” kavramlarında öğrencilerin yaygın kavram yanılıklarına sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Çalışmanın “Ülkemizde Hayat ünitesinde yer alan kavramlara yönelik öğrencilerin son algıları nasıldır?” sorusuna karşılık olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir: “Mahalle, köy, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram” kavramlarıyla ilgili olarak öğrencilerin tamamı, yapılan kavram öğretimine dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar; görülen varlıklarla, yapılan etkinliklerle (mahalle, köy); kavramın özellikleriyle (mahalle, köy, Kurtuluş Savaşı, millet, başkent, millî gün, millî bayram, tören, kutlama, millet meclisi, demokrasi, dinî gün, dinî bayram) ilgilidir. Bu kavramlarda öğrencilerin kavramla ilişkisiz cevapları veya boş bırakma yoktur. Bu kavramların, kavram öğretimi sonrasında öğrencilerin tamamı tarafından doğru algılandığı görülmüştür. “Turist, doğa, kültür” kavramlarıyla ilgili olarak öğrencilerin çok büyük çoğunluğu, yapılan kavram öğretimine dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar, kavramın özellikleriyle (turist, doğa, kültür); turistlerin amaçlarıyla, gezdikleri yerlerle (turist); doğa unsurlarıyla (doğa) ilgilidir. Bu kavramlarda, kavram öğretimine katılmayan birer öğrenci bulunmaktadır. Bu kavramların, kavram öğretimi sonrasında öğrencilerin çok büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığı görülmüştür. “İlçe, il, tarih, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık” kavramlarıyla ilgili olarak öğrencilerin çok büyük çoğunluğu, yapılan kavram öğretimine dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar, kavramın özellikleriyle (ilçe, il, tarih, cumhuriyet, bayrak, bağımsızlık); görülen varlıklarla, yapılan etkinliklerle (ilçe, il) ilgilidir. Bu kavramlarda, kavramlarla ilişkisiz birer cevap verilmiş olup, kavram öğretimine katılmayan birer öğrenci bulunmaktadır. Bu kavramların, kavram öğretimi sonrasında öğrencilerin çok büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığı görülmüştür. “Devlet, ülke” kavramlarıyla ilgili olarak öğrencilerin büyük çoğunluğu, yapılan kavram öğretimine dayalı cevaplar vermişlerdir. Bu kavramlara verilen cevaplar, kavramın özellikleriyle (devlet, ülke); devletin unsurlarıyla (devlet); görülen varlıklarla, yapılan etkinliklerle (ülke) ilgilidir. Bu kavramlarda, kavramlarla ilişkisiz birer cevap verilmiş olup, kavram öğretimine katılmayan üçer öğrenci bulunmaktadır. Bu kavramların, kavram öğretimi sonrasında öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından doğru algılandığı görülmüştür.

Akpınar (2019), kavram bulmacası, kavram karikatürü, kavramsal değişim metni, örnek olay, kelime ilişkilendirme şeması, anlam çözümleme tablosu, yapılandırılmış grid, tanımlayıcı dallanmış ağaç tekniklerini kullanarak yaptığı kavram öğretimi çalışmalarından sonra “vatandaş, hak, sorumluluk, ulusal egemenlik, bağımsızlık, cumhuriyet, demokrasi” kavramlarında öğrencilerin kavram yanılıklarının büyük oranda azaldığını tespit etmiştir. Akşit (2016), kavram haritası, kavramsal değişim metni, yapılandırılmış grid, bulmaca, rol oynama, tarih şeridi ile yaptığı öğretim etkinliklerinden sonra 7. Sınıf öğrenci grubunun “ıslahat, iskân, gaza, yüzyıl, kronoloji, fetih, değişim, hoşgörü, kanıt” kavramlarında belirgin, “gelenek, devlet” kavramlarında ise daha az öğrenme sağladıklarını, “değer” kavramında ise öğrenmenin sağlanamadığını tespit etmiştir. Aktepe vd. (2017), Hayat Bilgisi dersinde doküman incelemesi yoluyla yaptıkları kuramsal araştırmanın sonucunda kavram öğretiminde kavram haritalarının, kavram ağlarının, kavram karikatürlerinin ve kavram bulmacalarının kullanılmasıyla

öğrenmenin daha doğru ve anlamlı kılındığı, öğrenmenin ve hatırlamanın kolaylaştığı, kavram yanlışlarının ortadan kalktığı tespitinde bulunmuşlardır. Aladağ ve Yılmaz (2014), ilkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “değer, kültür, milli kültür, gelenek, cumhuriyet” kavramlarında kavramsal değişim metinleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin, öğrencilerin sahip oldukları kavram yanlışlarının ve kavramlar hakkındaki yanlış tanımlamalarının giderilmesinde etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Ceylan (2016), ilkokul 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersinde “meteoroloji, tahmin, grafik, cumhuriyet” kavramlarına yönelik senaryo tabanlı öğrenme etkinliklerinden sonra son testlerde deney grubu lehine anlamlı farklılık oluştuğunu tespit etmiştir. Çolak (2010), ilköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “İpek Yolunda Türkler” ünitesinde geçen kavramlara yönelik kavram haritası, balık kılıcı, beyin fırtınası, informal drama tekniklerini kullanarak yapmış olduğu öğretim etkinliklerinden sonra deney grubu öğrencilerinin kavramları algılama ve hatırlama düzeylerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Esener (2021), ilkokul 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersinde “tutumluluk, depresyon, yangın, kaza, yerleşim birimi” kavramlarına yönelik şarkı, şiir, tekerleme, akrostiş, masal, bilmece, geleneksel çocuk oyunları ile destekleyerek yapmış olduğu kavram öğretimi etkinlikleri sonrasında deney grubu öğrencilerinin kavramlara yönelik son test başarı puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde arttığını tespit etmiştir. Kılıçaslan (2021), ilkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “Millî Mücadele, Millî Mücadele kahramanları, yön, kroki, doğal ve beşerî unsur, hava olayı, harita, doğal afet” kavramlarının öğretimine yönelik hazırlanan kavram öğretim tekniklerine ve oyuna dayalı öğretim sonrasında 4. Sınıf öğrenci grubunun kavram öğrenme düzeylerinin büyük oranda yükseldiğini tespit etmiştir. Ulu-Kalın (2011), ilkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “anayasa, kamu, milletvekili, Türkiye Büyük Millet Meclisi, egemenlik, bağımsızlık, seçim, yerel yönetim, kamuoyu, demokrasi, belediye başkanı, muhtar” kavramlarının öğretimine yönelik yeniden düzenlenmiş ünite içeriğine dayalı öğretim sonrasında deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine kıyasla soyut kavramları daha iyi algıladıklarını ve tanımladıklarını tespit etmiştir. Yılmaz ve Çeltikçi (2013), Hayat Bilgisi dersinde mikro içerik düzenleme stratejilerine dayalı kavram öğretimi etkinlikleri sonucunda 3. Sınıf öğrenci grubunun “zaman, disiplin, cumhuriyet, demokrasi, tasarruf, iletişim, kültür” kavramlarını çok boyutlu olarak öğrendikleri ve kavram yanlışlarının giderildiği tespitinde bulunmuşlardır.

Çalışmanın “Öğrencilerin öğretim süreci hakkındaki düşünceleri nelerdir?” sorusuna karşılık olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir: Kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin öğrencilerin tamamının dikkatini ve ilgisini çektiği, bu çalışmaların öğrencilerin hoşuna gittiği tespit edilmiştir. Kavram öğretim sürecinde öğrencilerin yarısının tüm kavramları daha hızlı öğrendikleri, diğer yarısının da bazı kavram öğretim teknikleriyle bazı kavramlarda daha hızlı öğrendikleri tespit edilmiştir. Kavram öğretim teknikleri kullanılarak yapılan kavram öğretiminin öğrencilerin çok büyük çoğunluğunun daha iyi öğrenmesini sağladığı tespit edilmiştir. Kavram öğretim sürecinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun kavramları kolayca öğrendikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin çok büyük çoğunluğu, kavram öğrenme sürecinin kendileri için çeşitli faydalar sağlayan bir süreç olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, kavram öğretimi sürecinin sonunda tüm kavramları tamamen anladıklarını belirtmişlerdir.

Akpınar’ın (2019) yaptığı çalışmada 4. Sınıf öğrencileri, uygulanan etkinlikleri ilgi çekici ve eğlenceli bulmuşlardır. Akşit’in (2016) çalışmasında 7. Sınıf öğrencileri, uygulanan etkinlikler hakkında olumlu görüş bildirmişlerdir. Çolak’ın (2010) çalışmasında 6. Sınıf deney grubu öğrencileri, kavram haritalarının hızlı öğrenmeyi ve çabuk kavramayı sağladığını, yaratıcılığı geliştirdiğini, görsellik sağladığını belirtmişlerdir. Dere ve Kalender (2019), sözlü tarih etkinliklerinin ilkokul 3. Sınıf öğrencileri tarafından sevildiğini ve onlara çeşitli katkılar sağladığını tespit etmişlerdir. Kartal ve Turan’ın (2015) çalışmasında, 5. Sınıf öğrencileriyle yapılan görüşme sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun kültür ve millî kültür kavramlarını birbirine karıştırdıkları ve öğrencilerin Atatürk ilkelerini ve inkılâplarını bir özgürlük ifadesi olarak benimsedikleri tespit edilmiştir. Kılıçaslan’ın (2021) çalışmasında, 4. Sınıf öğrencileriyle yapılan görüşme sonucunda oyunla kavram öğretiminin öğrencileri motive ettiği, kavram öğrenimini eğlenceli ve kalıcı hâle getirdiği tespit edilmiştir.

Öneriler

Elde edilen bu sonuçlara dayanarak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Kavram öğretim tekniklerine dayalı kavram öğretimi çalışmaları ilkokulun tüm sınıf seviyelerinde Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri gibi farklı derslerde de yapılabilir.
2. Farklı kavram öğretimi stratejileri kullanılarak kavram öğretimi çalışmaları yapılabilir.
3. Kavram öğretim tekniklerine dayalı kavram öğretimi çalışmaları nicel araştırma deseni kullanılarak yapılabilir.
4. Farklı veri toplama teknikleri kullanılarak benzer araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Akpınar, B. (2019). *İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Vatandaşlık ile İlgili Kavram Yanılgılarının İncelenmesi ve Giderilmesi: Bir Eylem Araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aksoy, N. (2003). Eylem Araştırması: Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 36(36), 474-489.
- Akşit, İ. (2016). *7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Türk Tarihinde Yolculuk Ünitesinde Geçen Bazı Kavramların Öğrenilmesi Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Belirlenmesi ve Çözümüne Yönelik Bir Eylem Araştırması*. (Doktora Tezi). Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Aktepe, V., Cepheci, E., Irmak, S. ve Palaz, Ş. (2017). Hayat Bilgisi Dersinde Kavram Öğretimi ve Kavram Öğretiminde Kullanılabilecek Teknikler Üzerine Kuramsal Bir Çalışma, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 33-50.
- Aladağ, S. (2016). Hayat Bilgisi: Tanımı, Amacı ve Doğası. S. Güven ve S. Kaymakçı (Editörler), *Hayat Bilgisi Öğretimi* içinde (s. 1-21). Ankara: Pegem Akademi.
- Aladağ, S. ve Yılmaz, E. (2014). Kavramsal Değişim Metinlerinin Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersindeki Kavram Yanılgılarını Gidermeye Etkisi, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 163-176.
- Bal, Ö. (2019). *Hayat Bilgisi Dersi Değer Eğitiminde Örnek Olay Yöntemi: Bir Eylem Araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Bektaş, M. (2007). Hayat Bilgisi Dersinde Ailelerin Çoklu Zekâ Kuramı Hakkında Bilgilendirilme Biçimlerinin Öğrencilerin Proje Başarıları ve Tutumlarına Etkisi, *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(14), 9-28.
- Bilgin, D. (2018). *Türkçe Dersinde Bulmaca ile Kavram Öğretiminin Öğrenci Başarısına ve Dersle Karşı Tutuma Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Büyükalın Filiz, S., Dayan, G. ve Dayan, K. (2020). İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Kavram Karikatürlerine İlişkin Metaforik Algıları, *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 330-345.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceylan, T. (2016). *Hayat Bilgisi Dersinde Senaryo Tabanlı Öğrenme Yöntemi ile Kavram Öğretiminin Öğrencilerin Başarı, Tutum ve Öğrenme Kalıcılığına Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Çolak, R. (2010). *Kavram Haritalarının Sosyal Bilgiler Eğitimi Çerçevesinde Tarihsel Kavramların Öğretiminde Kullanılması: Kavram Haritası ile Yapılan Öğretim ile Tutum, Başarı ve Kalıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dere, İ. ve Aktaşlı, İ. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin İklimle İlgili Kavramlara İlişkin Bilişsel Yapıları, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi (AKEF) Dergisi*, 4(2), 182-198.

- Dere, İ. ve Emeksever, A. (2018). Hayat Bilgisi Derslerinde Sözlü Tarihle Kültürel Mirasın Öğretimi, *Gelecek Vizyonlar Dergisi*, 2(4), 40-47.
- Dere, İ. ve Kalender, M. (2019). “Benim Bir Tarihim Var!”: Sözlü Tarih Etkinlikleriyle Hayat Bilgisi Öğretimi, *Eğitim ve Bilim*, 44(200), 153-173.
- Dündar, H. (2007). *Kavram Analizi Stratejisinin Öğrencilerin Kavram Öğrenme Başarısı ve Hayat Bilgisi Dersine İlişkin Tutumlarına Etkisi*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eliot, N. S., Kratochwili, R. T., Cook, L. J. & Travers, F. J. (2000). *Educational Psychology*. Boston: McGraw Hill.
- Erdem, A. R. (2014). Hayat Bilgisi Öğretiminde Sınıf Yönetimi. S. Şimşek (Ed.), *Sınıf Öğretmeni Adayları İçin Hayat Bilgisi Öğretimi* içinde (s. 75-100). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Esener, P. (2021). *İlkokul Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Kavram Öğretiminin Etkinliklerle Desteklenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Geçit, Y., Şeyihoğlu, A. ve Kartal, A. (2011). Hayat Bilgisi Dersinde Çalışma Yapraklarının Öğrenci Açısından Değerlendirilmesi ve Başarıları Üzerine Etkisi, *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 15-24.
- Girmen, P. (2017). Hayat Bilgisi Dersi ve Kavram Öğretimi. B. Tay, Ş. Güldalı Uçuş ve M. Baş (Editörler), *Etkinlik Örnekleriyle Hayat Bilgisi Öğretimi* içinde (s. 257-281). Ankara: Pegem Akademi.
- Gündoğan, A. (2020). İlkokul Öğrencilerinin Gözünden Hayat Bilgisi Dersi, *Anadolu Journal of Educational Sciences International (AJESI)*, 10(1), 31-53.
- Hayran, Z. (2010). Çok Uyaranlı Eğitim Ortamlarının Öğrencilerin Kavram Gelişimine Etkisi, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 35(158), 128-142.
- İnan, G. (2011). Eylem Araştırması: Eğitimde Değişimin Yaratılmasında Öğretmenin Gücü, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 481-486.
- Johnson, A. P. (2015). Eylem Araştırması El Kitabı (Y. Uzuner ve M. Özten Anay, Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayınları.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Kartal, A. ve Turan, İ. (2015). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Zihin Haritalarında Vatandaşlık Bilgileri ile İlgili Kavram Yanılgıları, *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS) International Journal of Social Science*, 34(2), 371- 381.
- Kaya, N. B. (2020). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Derslerinde Çocuklar İçin Felsefe: Bir Eylem Araştırması*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kılıçaslan, H. (2021). *İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Oyunla Kavram Öğretimine Yönelik Bir Eylem Araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Köklü, N. (2001). Eğitim Eylem Araştırması: Öğretmen Araştırması, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 34(1), 35-43.
- Kurt, E. (2018). *Altıncı Sınıf Türkçe Dersi Kavram Öğretiminde Animasyon ve Hikâye Kullanımının Başarıya Etkisi*. (Doktora Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (S. Turan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Miles, M. B. & Huberman, A. C. (2016). *Nitel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2005). *Hayat Bilgisi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Parsons, R. D. & Brown, K. S. (2002). *Teacher As Reflective Practitioner and Action Researcher*. Belmont, Calif.: Wadsworth/Thomson Learning.
- Patton, M. Q. (2015). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Sağlam, H. İ. (2015). Toplum, Birey ve Doğaya Bütüncül Bakış: Hayat Bilgisi. M. Gültekin (Ed.), *Hayat Bilgisi Öğretimi* içinde (s. 1-15). Ankara: Nobel.
- Sewell, A. (2002). Constructivism and Student Misconceptions. *Australian Science Teachers' Journal*, 48(4), 24-28.
- Tahiroğlu, M. ve Esener, P. (2021). Kavram Öğretiminde Kullanılan Çeşitli Materyaller. R. Sever (Ed.), *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Kavram Öğretimi* içinde (s. 257-284). Ankara: Pegem Akademi.
- Tokcan, H. (2015). *Sosyal Bilgilerde Kavram Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ulu Kalın, Ö. (2011). *Sosyal Bilgiler 4. Sınıf İçin Tasarlanan "İnsanlar ve Yönetim" Adlı Ünitenin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Kavram Algılama Düzeylerine Etkisi*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Ulusoy, K. ve Erkuş, B. (2015). Sosyal Bilgiler Dördüncü Sınıf Ders Programındaki Tarih Konuları ile İlgili Kavramlara İlişkin Öğrenci Algıları, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 147-158.
- Ülgen, G. (2004). *Kavram Geliştirme*. Ankara: Nobel.
- Yaşar, E. B. (2019). *İlkokul Öğrencilerinin Hayat Bilgisi Dersi Kapsamında Karar Verme Durumlarının İncelenmesi: Bir Eylem Araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 23 (112), 7- 17.
- Yıldırım, İ. (2002). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik: Bireyi Tanıma Teknikleri* (1. basım). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. ve Çeltikçi, C. (2013). İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerine Soyut ve Çok Boyutlu Kavramların Kazandırılması: Bir Eylem Araştırması, *Turkish Studies*, 8(6), 895-921.
- Yontar, A. (2015). Yaşama Tutulan Ayna: Hayat Bilgisi Dersinde Kavram Öğretimi. M. Gültekin (Ed.), *Hayat Bilgisi Öğretimi* içinde (s. 188-214). Ankara: Nobel.

Research Article

Kavram Öğretim Teknikleriyle İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması

An Action Research on Eliminating the Misconceptions of Primary School 1st Grade Students with Concept Teaching Techniques

<p>Seyit TAŞKIRAN Bilim Uzmanı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Faultesi Temel Eğitim Bölümü seyittaskiran58@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-3855-6296</p>	<p>Taner ÇİFÇİ Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü tanercifci@gmail.com https://orcid.org/0000-0002-2057-7136</p>
---	--

Introduction

A child starting primary school is on the verge of the socialization process in the context of social cohesion. Primary education aims to enable students to acquire basic knowledge about themselves, society and nature, and to assimilate positive attitudes, skills and values. Primary education is a basic stage in education and constitutes the first step for the next education life. One of the courses that form this basis in primary school is the Life Studies course. The content of this course is formed by fusing the subjects of social sciences and natural sciences in order to raise good people and good citizens. Thanks to the Life Studies course, it is aimed to provide students with knowledge, skills, behaviors and habits that they can use throughout their lives. It can be said that when children start school, they encounter a new environment, more emphasis is placed on concept development in the school environment, and all these processes progress faster. Concepts begin to be structured in real terms during the school period. Concept teaching in schools is carried out in a planned manner. Concepts help thinking and understanding by organizing and combining a lot of information on a particular topic. If the teaching of concepts does not take place in the lessons, there cannot be a complete teaching there. For this reason, concept teaching has a high importance in the teaching processes of the courses. Concept teaching; It takes place under the influence of many factors such as the methods-techniques used in the teaching processes, materials and the learning environments created, as well as the developmental periods of children, their knowledge, skills, emotions and experiences.

The problem sentence of this research, in which concept teaching was carried out by using concept teaching techniques, is "What is the effect of the concept teaching techniques used in the teaching of the primary school 1st grade 'Life in our Country' unit concepts on concept learning?" has been determined. In this study, answers to the following sub-problems were sought:

- What are the pre-perceptions of the students about the concepts in the unit "Life in Our Country"?
- What are the students' final perceptions of the concepts in the "Life in Our Country" unit?
- What are the students' thoughts about the teaching process?

Purpose and Method

It can be said that it is a difficult and laborious task for a primary school child to learn and make sense of, since concepts are expressed especially in abstract words. In cases where wrong learning occurs, it causes misconceptions. Correcting the misconceptions is more difficult than teaching the concept for the first time.

There are techniques that can be used to facilitate concept teaching and make it fun. Concept networks, concept maps, concept puzzles, concept cartoons, conceptual change texts, diagnostic branched tree, structured grid, meaning analysis tables, fishbone diagram, knowledge map, word association tests are among these techniques. In this study, it is aimed that the concept teaching to be made using these techniques is based on "neighborhood, village, district, province, history, tourist, nature, country, state, republic, flag, independence, culture, The aim of this study was to determine the quality of the change in the perceptions of first grade students regarding the concepts of "War of Independence, nation, capital, national day, national holiday, ceremony, celebration, national assembly, democracy, religious day, religious holiday" and to determine the opinions of the students about the teaching process.

This study was conducted using the action research design, one of the qualitative research methods. Qualitative research is a type of research in which the perceptions of the subject are revealed in a semantic integrity by using qualitative data collection methods such as observation, interview and document review. Action research is a research design that envisages collecting data on understanding the problems encountered in a field of study or solving an emerging problem and analyzing the obtained data. The study group of the research consists of a total of 20 students, 7 girls and 13 boys, who are studying in the 1st grade of an official primary school in the town of Zara in the province of Sivas in the 2021-2022 academic year. Students to participate in the study were selected through criterion sampling and easily accessible sampling. Pre-perception form, post-perception form and student interview form were used to collect the data of the research. Neighborhood, village, district, province, history, tourist, nature, country, state, republic, flag, independence, culture, War of Independence, nation, capital, national day, national holiday, ceremony, celebration, national assembly, democracy. A pre-perception form consisting of 24 questions was created by preparing a classical open-ended question about the concepts of "religious days, religious days, religious holidays". Before starting the concept teaching, the pre-perception form was distributed to the students and they were asked to answer the questions. Thus, the pre-perceptions of the students about the concepts were determined before the concept teaching. In terms of the reliability of the study, the sound recording of the environment was taken when the pre-perception form was filled by the students. The questions prepared for the pre-perception form were used in the last perception form as well, and the final perception form was created. After the concept teaching, the students were asked to answer the questions by distributing the final perception form. Thus, the students' final perceptions about the concepts taught were determined. The sound recording of the environment was taken during the activity processes and when the last perception form was filled by the students. The student interview form, consisting of six semi-structured (classical open-ended) questions, was prepared by the researcher and arranged in line with the opinions of the field expert and given its final form. After the concept teaching studies were completed, the student interview form was used to learn the thoughts of the students about the study process. Audio recording of the interview with each student was taken and audio recording analysis was performed. Content analysis method was used to analyze the data obtained from the pre-perception and post-perception forms and the data obtained from the student interview form.

Results

It was observed that students' pre-perceptions differed based on teaching after teaching based on concept teaching techniques. The students' thoughts about the concepts they stated in their pre-perceptions changed after the concept teaching based on the teaching. In recent perceptions, all students gave answers based on teaching in the concepts of "neighborhood, village, War of Independence, nation, capital, national day, national holiday, ceremony, celebration, national assembly, democracy, religious day, religious holiday", "district, province, history, It has been observed that irrelevant answers in the concepts of "country, state, republic, flag" do not go beyond a student.

The majority of the students gave answers to the question about the most popular studies and their reasons, about the concept teaching techniques. The majority of the students gave answers to the

question about the studies that provide the fastest learning, about the concept teaching techniques. The majority of the students stated that they learned the concepts better with concept teaching techniques. To the question about the studies that were difficult to understand, the majority of the students stated that they had no difficulty in learning the concepts with concept teaching techniques. When asked about the benefits of the studies, the vast majority of the students stated that the studies were beneficial. At the end of the studies, to the question about the concepts that were not understood, the majority of the students stated that they understood all the concepts at the end of the concept learning process with concept teaching techniques.

Discussion and Conclusion

In the study, “What are the pre-perceptions of the students about the concepts in the unit of Life in Our Country?” The results obtained in response to the question are as follows: Regarding the concepts of "neighborhood, village, district, province, history and nature", the students gave answers based on their concrete experiences and associations. It was seen that these concepts were perceived correctly by the majority of the students. Regarding the concepts of "tourist, country, state, War of Independence, ceremony, celebration", the students gave answers based on their concrete experiences, previous learnings and associations. It has been observed that the number of students who perceive these concepts correctly and the number of students who misunderstand or have no idea are close to each other. In the concepts of "republic, flag, independence, culture, nation, capital, national day, national holiday, national assembly, democracy, religious day, religious holiday", the students' unrelated answers and the totals of leaving blanks are in the range of 13-20 students. is too much. It was observed that students who misunderstood these concepts or had no idea were more likely to perceive them correctly. Students who gave answers related to these concepts gave answers based on their concrete experiences, previous learning and associations. In the concept of democracy, no student could give an answer related to the concept.

“What are the students' final perceptions of the concepts in the unit of Life in Our Country?” of the study. The results obtained in response to the question are as follows: All of the students regarding the concepts of "neighborhood, village, War of Independence, nation, capital, national day, national holiday, ceremony, celebration, national assembly, democracy, religious day, religious holiday" gave answers based on their teaching. In these concepts, students do not have unrelated answers or leave blanks. It was seen that these concepts were perceived correctly by all of the students after the concept teaching. Regarding the concepts of "tourist, nature, culture", the vast majority of students gave answers based on the concept teaching. It was seen that these concepts were perceived correctly by the vast majority of students after the concept teaching. Regarding the concepts of "district, province, history, republic, flag, independence", the vast majority of students gave answers based on the concept teaching. It was seen that these concepts were perceived correctly by the vast majority of students after the concept teaching. Regarding the concepts of "state, country", the majority of the students gave answers based on the concept teaching. It was seen that these concepts were perceived correctly by the majority of the students after the concept teaching.

The question “What are the students' thoughts about the teaching process?” The results obtained in response to the question are as follows: It has been determined that concept teaching using concept teaching techniques attracts the attention and interest of all students, and these studies are pleasing to the students. In the concept teaching process, it was determined that half of the students learned all the concepts faster, and the other half learned some concepts faster with some concept teaching techniques. It has been determined that concept teaching using concept teaching techniques enables the vast majority of students to learn better. In the concept teaching process, it was determined that the majority of the students learned the concepts easily. The vast majority of students stated that the concept learning process is a process that provides various benefits for them. The majority of the students stated that they fully understood all the concepts at the end of the concept teaching process.